

PROGRAMKÖVETELMÉNY KÉPESÍTŐ VIZSGÁRA VONATKOZÓ KIVONATA

Képesítő vizsga megnevezése: **Becsüs**

Szakképesítés azonosító száma: 04165018

Ágazat megnevezése: Kereskedelem

Besorolása a képzési területek egységes osztályozási rendszere (KEOR) szerinti kód alapján:
0416 Nagy - és kiskereskedelem

A képesítő vizsga megszervezéséhez szükséges feltételek és a képesítő vizsga vizsgatevékenységeinek részletes leírása

A képesítő vizsgára bocsátás feltétele: a szakmai képzés követelményeinek teljesítéséről, a képző intézmény által kiállított tanúsítvány.

Egyéb feltételek: -

Írásbeli vizsga

A vizsgatevékenység megnevezése: Értéktárgyak (ékszerek, dísz tárgyak, drágakövek, festmények, grafikák, bútorok, szőnyegek, üvegek, kerámiák-porcelánok, fegyverek, keleti régiségek, órák, ikonok, érmek, pénzérmek, papírpénzek, részvények, kitüntetések, jelvények) meghatározásához és kereskedelméhez szükséges ismeretek 11.2.2 A vizsgatevékenység, vagy részeinek leírása: Az írásbeli feladat minimum 100, maximum 120 feladatból áll, és az alábbi témakörök tanulási eredményeit méri:

Művészettörténeti korok és főbb stílusjegyeik

- A bútortörténeti stílusok, a különböző korokra jellemző bútorfajták
- A bútorkészítéshez felhasznált fafajták
- A különböző korok bútorkészítési technikái, a bútor felületdíszítési típusai, szakkifejezések
- A bútorok készítésével foglalkozó műhelyek, mesterek, jellemző stílusjegye
- A bútorok kiegészítése, átalakítása, restaurálása
- Az ergonómia szerepe a lakáskultúra változásában
- A különböző országokra és korokra jellemző szőnyegfajták (Anatólia, Kaukázus, Irán, Türkmen, Kína, Pakisztán, Afgán, India, Európa)

- A szőnyegkészítés anyagai, színezési módok (természetes és mesterségek színezékek és felismerésük)
- A szőnyegkészítés eszközei, technikái
- Szőnyegekkel, kárpitokkal kapcsolatos szakkifejezések
- A szőnyegek készítésével foglalkozó műhelyek, mesterek, jellemző stílusjegyek
- A szőnyegek vizsgálatának szempontjai
- A szőnyegek értékét befolyásoló tényezők, a szőnyeghibák
- Másolás, utánérzés, szőnyeghamisítás
- A különféle bútorok és szőnyegek becsértékének meghatározása

Ékszerek, dísz tárgyak az egyes művészettörténeti korokban

- Ékszer és dísz tárgy típusok jellemzői
- Készítési és díszítő technikák
- Liturgikus rendeltetésű ötvöstárgyak
- Általános drágakőtudomány: szakkifejezések, fizikai tulajdonságok, csiszolási formák
- A gyémánt tulajdonságai, minősítése a 4C alapján, összetévesztési lehetőségei
- A fontosabb színes drágakövek jellemzői
- Szintetikus kövek, műtermékek, utánzatok tulajdonságai
- Drágakő-vizsgáló eszközök, műszerek, módszerek
- Nemesfémek fajtái, ötvözetei, jellemzői, ötvözetszámítás
- Nemesfém-vizsgáló módszerek
- Nemesfémek hitelesítése, a fémjelzés története
- Ékszer- és fémjel-hamisítások módszerei, felismerésük lehetőségei
- Az ékszerek, dísz tárgyak, drágakövek becsértékének meghatározása Az ékszerek, dísz tárgyak, drágakövek kereskedelmének sajátosságai

Az egyetemes és a magyar festészet korszakai, fejlődéstörténete, a kiemelkedő mesterek és alkotásaik.

- Az egyes festészeti irányzatokat meghatározó festőiskolák, műhelyek, azok legismertebb mesterei és alkotásaik.
- A festészeti műfajok az ábrázolás technikai eszközei

- Festészeti technikák
- Grafikák anyagai, különféle tintafajták
- Száraz grafikai technikák
- Sokszorosítási eljárások és jellegzetességeik
- A mesterek jelzései, szignatúrái
- Másolás, utánérzés, festményhamisítás, grafikai hamisítványok
- A különféle festmények és grafikák becsértékének meghatározása

Az üvegművészet története, fejlődése

- Az üvegyártás alapanyagai, díszítő technikái
- Az üvegyártás központjai, mesterei
- A kerámia-porcelán készítés története, fejlődése
- A kerámia-porcelán készítés alapanyagai, díszítő technikái
- A kerámia-porcelán jegyek és azonosításuk módszerei
- Az ötvösművesség kialakulása, fejlődése
- Ötvös technikák és díszítő eljárások
- Nemesfémötvözetek, ötvösjegyek, fémjelek, ónjegyek
- A fegyverek történeti fejlődése, fajtái, díszítő technikái
- A keleti régiségek fajtái, jellemző díszítési technikái
- Órák, mechanikus óraszerkezetek fajtái
- Az ikonok szerepe, az ikonfestés technikái
- Az ikonfestészet egyes központjai körül kialakult iskolák jellegzetességei
- Egyszerűbb vizsgálati módszerek
- Műtárgyhamisítványok, javítások, átalakítások
- A különféle műtárgyak becsértékének meghatározása

Bevezetés a numizmatikába (alapfogalmak, pénzrendszerek áttekintése, szakirodalom, pénzverési technikák)

- Klasszikus és hellenisztikus görög, kelta, köztársaságkori pénzverés
- Kora császárkori pénzverés
- Késő császárkori pénzverés
- Koloniális pénzverés

- Középkor – Magyarország és külföld (A középkori pénzverés kezdete, Árpádkor/dénár- periódus, késő középkor/garas-periódus, 6–16. század)
- Habsburg-kori Magyarország és külföld (Magyar Királyság/Erdélyi
- Fejedelemség/tallér-periódus, 16–18. század) XIX. és XX. századi Magyarország és külföld:
- Érmek tartásfoka, nemzetközi standardok, osztályozás
- Pénzérmék meghatározása (korszak, típus, tartásfok, ritkaság)
- Pénzérmék értékelése (aukciós és éremkatalógusok használata, értékelési standardok itthon és külföldön)
- Pénzérmék átvétele, leírása, éremhatározás
- Numizmatikai tárgyak (papírpénzek, részvények, kitüntetések, jelvények) leírása, meghatározása katalógizálása
- Ötvösségtörténet, ötvösművesség kialakulása, fejlődése
- Ötvös technikák és díszítő eljárások
- Nemesfémötvözetek, ötvösjegyek, fémjelek, ónjegyek
- Érmek, pénzérmék, numizmatikai tárgyak egyszerűbb vizsgálati módszerei
- Numizmatikai hamisítványok, javítások, átalakítások
- Utánveret, másolat, utánzat
- A különféle érmek, pénzérmék, numizmatikai tárgyak becsértékének meghatározása

Műtárgyak kereskedelmének sajátosságai

- Kommunikáció a felvevőhelyen
- Biztonsági, vagyonvédelmi előírások
- Műtárgyvédelem, védett műtárgyak
- Vállalkozási formák
- Fogyasztóvédelem a kereskedelemben
- A zálog fogalma, a zálog típusai, zálogtevékenység
- Készpénzes felvásárlás, bizományosi konstrukció, aukciós tevékenység A fogyasztói ár, készpénzes felvásárlási ár, a bizományi átvételi ár, az aukciós kikiáltási ár, és a zálogkölcsön összegének kialakítása
- Baleset-, munka-, tűz-, áru- és vagyonvédelem a kereskedelmi/zálog egységekben

Az alábbi feladattípusok közül legalább 4 jelenjen meg a feladatlapon:

- Esettanulmány értelmezése: a megadott szempontok szerint, a feladatlap által meghatározott gyakorlatorientált esetismertetéshez kapcsolódóan kell válaszolni a kérdésekre.
- Számítási feladat: a megadott adatok alapján egyszerű számításokat kell elvégezni.
- Feleletválasztás: legalább három megadott válasz közül kell megjelölni a helyes választ.
- Párosítás: képeket és meghatározásokat kell párosítani.
- Igaz-hamis állítások megjelölése: meg kell jelölni, hogy az adott állítás igaz, vagy hamis.
- Sorrendbe rendezés: pl.: stílusok, fémjelek, drágakő keménységi fokozatok.

A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 180 perc

A vizsgatevékenység aránya a teljes képesítő vizsgán belül: 40 %

A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

Az értékelés a javítási-értékelési útmutató alapján történik. Az egyes kérdésekre, feladatokra adható pontszámokat a javítási-értékelési útmutató tartalmazza. A javítás során részpont adható, de az útmutatóban meghatározott pontszám tovább nem bontható. Ha a feladatnál többféle megoldás is lehetséges, akkor a javítási-értékelési útmutatóban közölt eljárástól eltérő megoldások is lehetnek teljes értékűek.

Az értékelés százalékos formában történik.

A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a vizsgázó a megszerezhető összes pontszám legalább 51 %-át elérte.

Projektfeladat

11.3.1 A vizsgatevékenység megnevezése: Értéktárgyak (ékszerek, dísztárgyak, drágakövek, festmények, grafikák, bútorok, szőnyegek, üvegek, kerámiák-porcelánok, fegyverek, keleti régiségek, órák, ikonok, érmek, pénzérmek, papírpénzek, részvények, kitüntetések, jelvények) meghatározása, értékbecslése, felvásárlása/átvétele

A vizsgatevékenység, vagy részeinek leírása

A projektfeladat hat gyakorlati feladatból és két választott vizsgatárgy meghatározásának szóbeli bemutatásából áll az alábbiak szerint:

1. vizsgarész: 10 db tárgy (ékszerek, dísztárgyak, drágakövek) meghatározása, értékbecslése.
2. vizsgarész: 10 db tárgy (festmények, grafikák) meghatározása, értékbecslése.
3. vizsgarész: 10 db tárgy (bútorok, szőnyegek) meghatározása, értékbecslése.
4. vizsgarész: 10 db tárgy (üvegek, kerámiák-porcelánok, fegyverek, keleti régiségek, órák, ikonok) meghatározása, értékbecslése.
5. vizsgarész: 10 db tárgy (érmek, pénzérmek, papírpénzek, részvények, kitüntetések, jelvények) meghatározása, értékbecslése.
6. vizsgarész: 4 db meghatározott vizsgatárgy (ékszerek, dísztárgyak, drágakövek, festmények, grafikák, bútorok, szőnyegek, üvegek, kerámiák-porcelánok, fegyverek, keleti régiségek, órák, ikonok, érmek, pénzérmek, papírpénzek, részvények, kitüntetések, jelvények) felvásárlása/átvétele a vizsgázó által húzott feladatban meghatározott konstrukcióban, a megfelelő bizonylat felhasználásával.
7. vizsgarész: 2 db, vizsgabizottság által választott vizsgatárgy (ékszerek, dísztárgyak, drágakövek, festmények, grafikák, bútorok, szőnyegek, üvegek, kerámiák-porcelánok, fegyverek, keleti régiségek, órák, ikonok, érmek, pénzérmek, papírpénzek, részvények, kitüntetések, jelvények) meghatározásának és értékbecslésének szóbeli bemutatása, a tárggyal kapcsolatos szakmai beszélgetés lefolytatása a vizsgáztatóval.

A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 500 perc, amiből az első, második, harmadik, negyedik és ötödik vizsgarész összesen 450 perc, a hatodik 30 perc, a hetedik vizsgarész 20 perc.

A vizsgatevékenység aránya a teljes képesítő vizsgán belül: 60 %

A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

Az ékszerek és dísz tárgyak vizsgálatakor a vizsgázók egy feladatlapot töltenek ki, amiben a következő szempontok szerint kell meghatározni a tárgyat: szakmai megnevezés, anyag, finomság, kő (amennyiben van benne), korstílus, készítés helye, készítés technikája, megjegyzés (jelzések, állapot), bruttó tömeg, becserék.

A drágakövek vizsgálatakor a vizsgázók egy drágakő-vizsgálati jegyzőkönyvet töltenek ki, amiben a következő adatokat kell rögzíteni: azonosító adatok; polarizkópos vizsgálat adatai; refraktométeres mérés adatai; mikroszkópos vizsgálat adatai; lumineszcencia; sűrűség; egyéb jellemzők; a vizsgálat eredménye; minősítés; becserék. Csak azon mérési adatok feltüntetése szükséges, amik feltétlenül szükségesek a kő beazonosításához és meghatározásához.

A festmények és grafikák vizsgálatakor a vizsgázók egy feladatlapot töltenek ki, amiben a következő szempontok szerint kell meghatározni a tárgyat: festmény, grafika készítője, címe; készítés technikája, felhasznált anyag; jelzés; megjegyzés (állapot stb.); becseréke.

A bútorok és szőnyegek vizsgálatakor a vizsgázók egy feladatlapot töltenek ki, amiben a következő szempontok szerint kell meghatározni a tárgyat: tárgy megnevezése; anyaga, készítés technikái; díszítési technikái, stílusa, kora; állapota, hibái, hiányosságai; becseréke.

A műtárgyak vizsgálatakor a vizsgázók egy feladatlapot töltenek ki, amiben a következő szempontok szerint kell meghatározni a tárgyat: tárgy megnevezése, leírása; anyaga; kora, jelzése; mérete, sérülése; megjegyzés (tömeg, javítás stb.); becseréke.

A numizmatikai tárgyak vizsgálatakor a vizsgázók egy feladatlapot töltenek ki, amiben a következő szempontok szerint kell meghatározni a tárgyat: tárgy megnevezése, leírása; anyaga; kora, jelzése; mérete, sérülése; megjegyzés (tömeg, javítás stb.); becseréke.

A feladatlapok és a vizsgálati jegyzőkönyv értékelése a javítási-értékelési útmutató alapján történik. Az egyes szempontok és vizsgálati eredmények leírására vonatkozó pontszámokat a javítási-értékelési útmutató tartalmazza.

Az értékelés százalékos formában történik.

Projektfeladat	Értékelés
1. vizsgarész	14%
2. vizsgarész	14%
3. vizsgarész	14%
4. vizsgarész	14%
5. vizsgarész	14%
6. vizsgarész	10%
7. vizsgarész	20%

A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a vizsgázó a megszerezhető összes pontszám legalább 51 %-át elérte.

A vizsgatevékenységek alóli felmentések speciális esetei, módja, és feltételei:

A gyakorlati vizsgatevékenységen belül az 1-5 vizsgarészek teljesítése alól felmentés adható abban az esetben, ha a vizsgázó rendelkezik az adott tárgykörben becsüs (bútor – szőnyeg, ékszer, festmény, műtárgy, numizmatikai,) szakképesítéssel. Felmentés esetén az adott vizsgarész 14%-kal kerül beszámításra a projektfeladat értékelésébe.

A képesítő vizsgán használható segédeszközökre és egyéb dokumentumokra vonatkozó részletes szabályok:

- Az írásbeli vizsga megszervezhető számítógépes online környezetben. A vizsgán számológép használható.
- A projektfeladat megoldásához a vizsgázó saját jegyzetei, táblázatai, katalógusai, vizsgáló és mérőeszközei, valamint számológépe, telefonja használható.